

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

7. Neque ab alijs SS. Patribus, aut antiquis Pontificibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

qui estis, qui de minimis iudicetis? Sed aliud est, incidenter incurrere in ista, causa quidem urgente, aliud ultrò incumbere istis, tanquam magnis, dignisque tali & talium intentione rebus. Vides hic, Bernardum duas, distinctasque rerum temporalium constituere potestates, unam directam & Ordinariam, quam Regibus tribuit, aliam indirectam & incidentem, & necessitate urgente, quam Pontifici Romano. Vides ergo, quam malè fide Patres alleger Maimburgus; & quam rogo imperita fuit illa consequentia: Prohibentur Pontifices dominari; ergo prohibentur Regibus imperare, eosque si necessitas & periculum fidei urgeat, Regnis amovere? Quasi verò imperare, prohibere, infesta membra secare, lupos arcere, latrones ne obsint vincire, ad solos Dominos, & non etiam ad ministros, tutores, Pastoresque pertineat? Rursus, quantum abest à veritate & eandem sacri Scriptoris, Bernardum de dominatu in Clerum loquentem interpretari, quasi de Dominatu in Principes loqueretur? & sententiam truncam, detortamque in alienos sensus producere, illas verò tacere, in quibus se ipsum clarè, distinctèque Bernardus explicat? Qui excuset hunc hominem? nisi dicas, necessitate illum deliquisse, quippe non potuisse malam causam nisi peioribus artificijs sustinere.

VII. *Opponitur VIII.* Sancti Patres, & antiqui Pontifices duas illas potestates, temporalem videl: & spiritualem distinguunt, & unam ab altera independentem constituunt, aded ut sicut Imperatori nulla in Ecclesiis, ita Pontifici nulla in Palatia & Regna sit potestas; ita enim Gelasius I. Nicolaus I. & Gregorius II. loquuntur: tantumque abest, ut Sceptra & Coronas Imperatoribus raperent, ut potiùs eos colerent demississimis obsequijs, (a) aded ut se eorum vestigijs provolvi, cineres & vermes esse, eorumque suffragibus subiectos dicerent; quæ sunt verba Pelagij I. Stephani II. & Gregorij Magni. *Resp. I.* Duas esse potestates temporalem & spiritualem, nemo negat; sicut nec illud, jure ordinario & citra necessitatem nullam esse in Principes Regesque Pontifici Potestatem; id enim & ipsi Pontifices fatentur, & nos alibi ex istorum, Patrumque testimonijs, (b) Nicolai videl: Stephani VI. Gregorij II.

Alexan-
(a) Maimb. cit. c. 29. à f. 394. (b) Nicol. I. ep. 8. ad Mich. Steph. VI. epist. ad Basil. Imp. apud Baron. ad an. 885. Greg. II. ep. ad Leon. Isaur. ap. Bar. anno 726. Alex. III. in c. 7. de appell. & c. 7. qui filij sint legit. S. Bernad. l. 1. de confid. c. 6. & l. 4. c. 3. V. Reg. Sacerd. l. 1. f. 101. & f. 252.

Alexandri III. & Bernardi probavimus. Id tamen non obstat, ut premente necessitate ac Religionis periculo leges Principibus dare, eosque cohibere non liceat Pontifici: id Jojadas, id Azarias Pontifices florente Synagoga fecere, quanto magis id nostris Pontificibus liceat, quorum dignitas tanto major, sublimiorque? & idem S. Bernardus à fastu & adulatione alienissimus, quique Pontifices omni Dominatu, curaque temporalium arcet, nec vult, ut *falcem mittant in Principum messem*, hoc ipsum tamen concedit, sinecitas urget: non ergo sequitur, ut, si Patres ordinariam in Reges potestatem negent, hanc ipsam etiam negent in casu urgentis necessitatis, & Religionis periculo laborantis. Quis enim nescit, quam multa necessitas excuset? non licet alteri vitam, non domum adimere, licebit, si ratio publici boni, si defensio exigant: neque hoc est falcem in alienam messem proferre, aut limites egredi Ecclesiasticæ Potestatis; cum enim omnis potestas & felicitas temporalis ordinentur ad Religionem, veramque fidem stabilendam, tanquam media ad finem; potestas Ecclesiastica, quæ Religionis & Fidei præest, etiam de medijs, hoc est, de potestate, rebusque temporalibus disponet; neque hoc est limites egredi, cum eadem sit finis & mediolorum disciplina; quamvis enim ad navis gubernatorem id solum pertineat, ut navim in portum agat, non verò, ut cœli cursum, stellarumque metiatur; nemo propterea dixerit, cum Ursam, cum Arcturum & Plejadas examinat, cumque in omnes Cœli plagas oculum defigit, & in ipso Magnete polum quærit, extra terminos ferri suæ artis, quia videt: quæ ratione hæc omnia media sunt & adjumenta felicitis navigationis, ad artem nauticam pertinent, suntque Gubernatori necessaria. At non minus Regia potestas veræ Religionis, quis enim nescit, quantum intersit veræ Religionis, quis imperet? Testes Anglia, Germania, Suecia & Dania, suorum Principum exempla, & casus secuti: ut ergo Regia potestas veræ Religionis aut noxia, aut proficua, sic Pontifici subdita; & sicut nimia & assidua Cœlorum contemplatio navarcho inutilis, quippe alias curas moraretur huic arti proprias; & illa tantum salubris, quæ navi gubernandæ servit: ita & Pontifici nulla de Regni cura, nisi cum Religio possit, naufragium factura alioquin, si assiduus & velut ex propo-

Hhhh 3 sito

sito in has stellas intendant, navis interim curam, cursumque omittet, & dum Regna quaerit, animas perdet. Hoc solum Patres, nec aliud in Pontifice damnant. II. Unde jam patet, quam incaute Maimburgus dixerit, potestatem temporalem nullo modo à spirituali pendere; qui enim fieri hoc potest? cum bona temporalia sint media & instrumenta Religionis, fidei, aeternaeque felicitatis: an media à fine, instrumenta à causa principali non pendunt? Id perinde esset, ac si diceret, animam omnino à corpore non pendere, cum tamen nemo nesciat, jacere animam inertem, desidemque, nec posse in actiones micare, languido & aegro corpore; multo magis corpus ab anima pendet, & ideo ab ista sustentatur, alioquin fato cessurum. Sic ergo temporalia à Spiritualibus pendunt, & ista illis imperant; sic virtutes, quae animam exornant, etiam in corpus exundant, & huic moderantur: & ideo Religio, fides, charitas non solum animam ad actus internos, sed etiam corpus ad externos impellunt. Male ergo supponit Maimburgus, potestatem Regiam & temporalem à spirituali non pendere, id enim perinde est, ac si dicat, nec terram à caelo, nec corpus ab anima, nec media pendere à fine, imò si experientiam examiner, cursumque annorum, fatebitur, Regnorum felicitatem à Religione fluxisse, & cum ista aut crevisse, aut declinasse, quod pronum esset omnium ferè Imperiorum exemplis ostendere, nisi id alij praestitissent. Cicero Romanum Imperium solà Religionis curà ad tantum fastigium pertigisse scribit, cuius verba memoratu digna hinc adscribam: *Quam volumus, inquit, P. C. nos amemus, tamen nec numero Hispanos, nec robore Gallos, nec validitate Paenos, nec artibus Graecos, sed pietate ac Religione, atque hac unà sapientiâ, quod Deorum immortalium munere omnia regi, gubernarique prospeximus, omnes gentes, nationesque superavimus.* (a) Quod si tantum Imperijs contulit aestimata Religio, DEO etiam umbras virtutum adamante, quantum conferet vera, nec mendacis fucata? Si ergo spiritualia sunt meta & causa bonorum temporalium, idque etiam Pagani agnovere, qui potuit Maimburgus dicere, potestatem temporalem à spirituali haud pendere? III. Quod verò addit, Pontifices humillimis formis supplicasse Imperatoribus, verum quidem est, idque ad Pontificum modestiam pertinet; & nihil

(a) Cicero Orat. de Arusp. Resp.

nihil obstat, quin tempus & necessitas poscerent, non eadem maiestate, quâ nuper modestiâ, uterentur, vicésque obsequendi, imperandique miscerent, nunc abjecti, nunc sublimes, nunc rogantibus, nunc iubentibus similes, utcûnque DEI gloria postulâset; cûm enim Episcopi, ac olim etiam Pontifices Imperatoribus quoad temporalia subijcerentur, quoad Spiritualia verò Patres Imperatorum essent, rogabant ut subditi, imperabant ut Patres; idque tum sacræ litteræ, tum etiam sancti Patres egregiè adverterunt, nam Ecclesiasticus: (a) *Noli, inquit, esse humilis in sapientia tua, ne humilitatis in stultitiam seducaris.* Et S. Paulinus: (b) *illa humilitas condemnatur, quæ non ex fide, sed ignaviâ mentis hominibus adducitur, & humanam gratiam magis, quàm suam salutem curat, mendaciæ famula, veritatis inimica, libertatis expers, iniquitati obnoxia.* Et S. Bernardus: (c) *Agit hoc nimirum in cordibus electorum gratia prærogativa divina, ut eos nec humilitas pusillanimes reddat, nec magnanimitas arrogantes, magis autem cooperentur sibi, ut non solum nulla ex magnanimitate subintret elatio, sed hinc maxime provehatur humilitas: ac vicissim ex occasione humilitatis pusillanimitas nulla subrepat, sed quò minus de sua quisque vel in minimis præsumere consuevit, eò amplius etiam in magnis quibusque de divina virtute confidat.* Quæ Sanctorum monita egregiè ab illis ipsis Pontificibus observata sunt, quos Maimburgus adducit, nec enim eodem semper tono cenere, sed jam blandi, jam minaces, jam tubâ, jam cheli personabant, ut Principum mores deposcerent, quod etiam supra à me notatum, & videri possunt epistolæ (d) Gelasij I. ad Anastasium, Gregorij M. ad Mauritium, & Gregorij II. ad Leonem Imperatores; quæ revera non tam litteris scriptæ, quàm flammis videntur, adeo libertatem spirant, & animum tanto fastigio dignum, & alibi exempla dedimus. Quid enim fortius illis Gregorij vocibus (e) ad Mauritium Imperatorem: *Ecce per me ultimum servum suum & vestrum respondebit Christus; ego te de notario Comitum excubitorum, de Comite excubitorum Cæsarem, de Cæsare Imperatorem, nec solum hoc, sed Patrem Imperatorum feci. Ego Sacerdotes meos tua manu commisi, & tu à meo ser-*

vicio

(a) Ecclesiast. c. 13. (b) S. Paulin. epist. 21. ad Amand. (c) S. Bernard. serm. 1. de Virg. Deip. n. 13. (d) Gelas. ep. ad Anast. T. 2. Conc. ap. Bin. Greg. M. ad Maurit. l. 2. ep. 62. Greg. II. ep. 2. ad Leon. T. 3. Conc. V. Regale Sacerd. f. 37. (e) Greg. epist. 62. l. 2.

vitio milites tuos subtrahis? responde rogo piissime Domine seruo tuo, quid venienti & hac dicenti responsurus es in iudicio Domino tuo? Et Symmachi ad Anastasium Imperatorem: Precor Imperator, pace tua dixerim, memento te hominem, ut possis uti concessa tibi divinitus potestate. Defer DEO in nobis, & nos deferemus DEO in te. Ceterum si tu DEO non defers, non potes eius nisi privilegio, cuius jura contemnis. Et Gregorij Papae ad Leonem Illaericum: Obscutus es pervicaci animo tuo, & dixisti: Imperator sum & Sacerdos. Audi humilitatem nostram Imperator, & cessa, sanctamque Ecclesiam sequere, prout accepisti, non Imperatorum dogmata, sed Pontificum. In administrationibus seculi militarem & ineptum quem habes sensum, ac crassum, in spiritualibus dogmatum administrationibus habere non putes &c. Taceo in veteribus Ambrosij in Theodosium, quas cum per volvo, ac perpetuis illis blanditijs confero, quibus Principes nostros Maimburgus demulceret, coelisque exaequar, vehementer fateor, antiquis me Patribus indignari, isti enim semper aliquid in Principibus notabant, quod reprehenderent. Stephanus IV. amores cum Longobarda Carolo M. exprobrat, Athanasius Constantino festinata iudicia, Innocentius Arcadio Joannis Chrysostomi exilia, Ambrosius Valentiniano impietatem, aut potius conniventiam, Theodosio scyritiam, denique semper in Solibus nostris aliquas Ecclipses observant. Hic verò nostram tempestate omnia Principum laudantur, credas, illos prae scis Paradisi rosis simillimos, quae spinarum expertes nascebantur. Si amant, elegantes appellantur, placidique, ac vitium instar semper gratiores alieno amplexu. Si aliena bello invadunt, Heroes ac bellatores, vastisque animis, ac metas spernentibus: si Pontifices non audiunt, multentque recta monentes, & aras transiliant Religionis, jurium suorum tenaces; denique nullum Principis vitium elogio vacat. Ergo aut antiqui illi, sanctique Patres in censendis Principum vitijs nimij erant, errabantque, aut Principes nostri multò Constantinis, Carolis, Theodosijs perfectiores, nec ex eadem massa peccatrice compacti, aut denique adulatorum omnes illi, qui omnes paginas implent ijs elogijs, quae ipsi Principes erubescant, tacitis interea maculis, & ideo perpetuis. Quod si Theodosius & Constantinus viverent, fallor, nisi Maimburgus utriusque vitijs litaret, solitisque adulandi artibus unius voluptari, &

ti, & alterius favitiæ incensum adoleret, & quod olim Nero, ardentem incendio Romam cantu fallere, quàm aquis juvare mallet.

§ IV.

Solvuntur aliæ objectiones, quæ à Maimburgo ex Actis & Auctoritate Ecclesiæ Gallicanæ adducuntur.

SUMMARIA.

1. Pontificis indirecta in Reges potestati non obesse Acta inter Gregorium, & Ludovicum Imperatorem.
2. Neque Acta inter Bonifacium, & Philippum Regem Gallia, quæ fusiùs percurruntur.
3. Nec denique alia ex Actis & Auctoritate Ecclesiæ Gallicanæ à Maimburgo adducta.

I.

 Pponitur IX. (a) Cùm Ludovicus, Pipinus & Lotharius in Ludovicum Patrem & Imperatorem arma sumpfissent, seque eorum partibus Gregorius Papa adjunxisset, utque eorum causam promoveret, Romam in castra profectus esset; Imperator missis ad eum legatis primo conqueri, quod in hostium castris contra majorum exempla hæret, deinde cùm intellectum esset, eum anathemata, dirasque parare, nisi filiorum voluntati & postularis acquiesceret, cordatè ab Episcopis responsum: Si excommunicaturus adveniret, excommunicatus abiret, cùm aliter se habeat auctoritas antiquorum Canonum. Liqueat ergo

Iiii

vel

(a) Maimb. Tr. hist. de l'Egl. de Rome c. 30. f. 415.